

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Ing. Viktórie Ali Taha, PhD.

Oponent: prof. Ing. Ľubica Bajžíková, CSc.

Oponentský posudok bol vypracovaný na základe vymenúvacieho dekrétu dekana Fakulty managementu Univerzity Komenského v Bratislave pána prof. RNDr. Michala Greguša, PhD. so súhlasom Vedeckej rady Fakulty managementu UK. Je zameraný na posúdenie pedagogickej a vedeckej aktivity uchádzačky v kontexte platných kritérií na habilitačné konanie na Fakulte managementu Univerzity Komenského v Bratislave.

1. Aktuálnosť témy habilitačnej práce

Predkladaná habilitačná práca sa podrobne venuje rastúcemu významu angažovanosti zamestnancov primárne v oblasti zdravotníctva.

Podľa habilitantky je angažovanosť zamestnancov jednou z „top tém“ v oblasti riadenia ľudského kapitálu, pričom záujem o túto tému sa mimoriadne zvýšil predovšetkým za posledných 10 rokov. Pod rozvoj tohto konceptu sa podpísali najmä poznatky z oblasti pozitívnej psychológie, skúsenosti z oblasti riadenia ľudských zdrojov a presvedčenie (podporené mnohými empirickými štúdiami), že angažovanosť je kľúčom k úspechu organizácií, pretože umožňuje dosahovať lepšie výsledky takmer vo všetkých aspektoch ich fungovania. Má mnoho preukázateľne pozitívnych prínosov, napríklad vedie k vyššej produktivite, výkonnosti a obratu, nižšej fluktuácii zamestnancov, poklesu absencií, nižšej úrazovosti, menšiemu počtu chýb a nehôd spôsobených ľudským faktorom. Okrem toho zohráva kľúčovú úlohu pri získavaní, udržiavaní a rozvíjaní talentovaných zamestnancov, ktorí sú dôležití pre úspech podnikania a ktorých je na trhu práce markantný nedostatok.

Predkladaná práca podáva komplexný pohľad na túto, dnes veľmi aktuálnu tému cez optiku teórie i praxe. Dr. Ali Taha sa snaží dať odpovede na otázky súvisiace s antecedenciami a bariérami angažovanosti zamestnancov v zdravotníctve.

Z uvedeného vyplýva, že téma predloženej habilitačnej práce je mimoriadne aktuálna nielen v súčasnosti, ale možno oprávnene očakávať, že jej aktuálnosť nepoklesne ani v budúcnosti.

2. Zvolené metódy spracovania habilitačnej práce

Hlavným cieľom práce hlavným cieľom práce je na základe štúdia relevantnej literatúry identifikovať najdôležitejšie antecedencie (predpoklady) angažovanosti zamestnancov a na základe empirických údajov skúmať závislosť medzi antecedenciami a angažovanosťou

zamestnancov v zdravotníctve a zisťovať rozdiely vo vnímaní bariér angažovanosti s ohľadom na rôzne sociálno-demografické charakteristiky respondentov.

Po preštudovaní predloženej habilitačnej práce konštatujem, že habilitantka použila vhodné metódy výskumu a spracovania pre komplexné skúmanie vytýčených cieľov.

Práca je spracovaná v súlade so Smernicou rektora UK - Vnútorý predpis č. 7/2018 o základných náležitostiach záverečných prác, rigorózných prác a habilitačných prác, kontrole ich originality, uchovávaní a sprístupňovaní na Univerzite Komenského v Bratislave.

Na zber údajov bol použitý dotazník, v ktorom štruktúra otázok bola nasledovná: v úvode boli vstupné informácie objasňujúce cieľ výskumu a inštrukcie týkajúce sa vyplňania. Nasledovali identifikačné položky, zisťujúce základné demografické údaje o respondentoch a organizáciách, v ktorých sú zamestnaní. Jadro tvorili vecné položky (vo forme výrokov), ktoré boli rozdelené do štyroch skupín:

1. položky zamerané na antecedencie (predpoklady) angažovanosti,
2. položky týkajúce sa kognitívnej angažovanosti zamestnancov,
3. položky týkajúce sa emocionálnej angažovanosti zamestnancov,
4. položky týkajúce sa behaviorálnej angažovanosti zamestnancov,

V závere bola otázka týkajúca sa bariér angažovanosti, ktorá mala charakter polytomickej výpočtovej otázky, pri ktorej respondenti mali označiť päť najvýznamnejších prekážok angažovanosti. Jednotlivé položky v dotazníku mali charakter výrokov, pri ktorých bola použitá symetrická posudzovacia škála s nepárnym počtom stupňov, konkrétne 5-stupňová Likertova škála, na vyjadrenie miery stupňa súhlasu respondenta s daným výrokom (od 1-úplne súhlasím po 5-úplne nesúhlasím).

Z celkového počtu 484 zamestnancov bolo 134 respondentov z Talianska, 186 respondentov zo Slovenska a 164 respondentov z Izraela. V rámci Slovenska boli najviac zastúpení respondenti z Prešovského a Košického kraja. Medzi respondentmi bolo žien 62 % a 35 % mužov, pričom 10 respondentov neuviedlo svoj rod. Pokiaľ ide o vekové zloženie respondentov, najviac bola zastúpená veková kategória 45 - 54 rokov a kategória 35 - 44 rokov, nasledovali vekové kategórie 25 - 34 rokov a 55 - 64 rokov, pričom položku „vek“ vyplnilo len (n = 422) respondentov.

Autorka v práci použila hlavne všeobecné teoretické (logické) metódy ako napríklad analyticko-syntetické poznávacie postupy, indukčno-deduktívne postupy, abstrakciu, komparáciu či generalizáciu. Pre vyhodnotenie zozbieraných údajov boli použité matematicko-štatistické metódy (metódy indukčnej štatistiky) a to primárne faktorová analýza a analýza hlavných komponentov, ANOVA (Analysis of Variance), ktorá bola

použitá na skúmanie vplyvu signifikantných nezávisle premenných na hodnotu faktora či kanonická korelačná analýza, ktorá bola použitá na skúmanie závislosti medzi skupinou nezávislých premenných (predpoklady angažovanosti) a skupinou závislých premenných (položky zisťujúce kognitívnu/emocionálnu/behaviorálnu angažovanosť).

V úvodnej kapitole práce autorka definuje základné pojmy, s ktorými neskôr podrobnejšie pracuje. Teoretická časť predloženej práce je komponovaná logicky a spracovaná veľmi kvalitne. Predstavuje základ, ktorý autorka ďalej vo výskumnej časti správnym spôsobom rozvíja.

V nasledujúcich kapitole autorka detailne popisuje ciele práce rovnako aj metódy spracovania výskumu. Na túto časť práce nadväzujú hlavné výsledky, kde v prvej časti bola prezentovaná výskumná vzorka. Nasleduje detailná analýza predpokladov angažovanosti, bariérami angažovanosti a úrovňou angažovanosti jednotlivých kategórií zamestnancov.

Záverečná kapitola habilitačnej práce obsahuje prezentáciu záverov, kde sa habilitantka veľmi správne orientuje nielen na praktické, ale aj teoretické implikácie a rovnako sa venuje aj implikáciám pre ďalší výskum. Z daného úplne prirodzene vyplývajú limity použitých výskumných metód.

3. Dosiahnuté výsledky habilitačnej práce

Z hľadiska spracovania predmetnej habilitačnej práce sa autorke podarilo na základe výskumu formulovať veľmi relevantné závery. Veľmi správne poznamenala, že hoci vo svete je téme angažovanosti zamestnancov venovaný veľký záujem, na Slovensku nie je veľa empirických štúdií venovaných tejto problematike. Jedným z cieľov tejto štúdie bolo preto zistiť a poskytnúť empirické dôkazy o vplyve vybraných faktorov na úroveň angažovanosti, čo sa autorke aj v závere práce podarilo.

Autorka dokonca veľmi správne reagovala aj na vplyv moderných technológií na riešenie problematiku. V súvislosti s vývojom technológií je nutné reflektovať aj na tému „riadenia“ angažovanosti v digitálnej ére. Mení sa charakter práce - ľudia nie sú „priklinovaní“ pri pracovných stoloch, ale pracujú na rôznych geograficky rozptýlených (a niekedy netradičných) miestach, či dokonca v pohodlí domova.

4. Prínos práce pre ďalší rozvoj vedy

Habilitantka v predkladanej práci akcentovala, že bázou jej argumentácie boli reálne a v praxi verifikovateľné údaje z početných, prevažne zahraničných zdrojov ale aj jej vlastný výskum a osobné skúsenosti, ktoré sú ovplyvnené rokmi venovania sa danej problematike. Práca prináša odbornej verejnosti novšie prístupy a pohľady na moderné metódy pre určité triedy a skupiny takýchto postupov. Spôsob, akým autorka práce uvádza jednotlivé modely,

akým analyzuje a syntetizuje jednotlivé poznatky z daného odboru, môžu napomôcť vedeckej aj praktickej verejnosti správne pochopiť túto aktuálnu tému. Ako autorka správne uviedla, angažovanosť zamestnancov je viacrozmerne konštrukt, ktorý je možné skúmať z rôznych perspektív, čo vytvára priestor pre budúce výskumy. Predkladaná práca bola zameraná na skúmanie vplyvu organizačných faktorov na angažovanosť zamestnancov.

5. Formálne aspekty habilitačnej práce

Habilitačná práca má 126 strán, je napísaná zrozumiteľne a bez závažných formálnych nedostatkov. Autorka použila početné grafy a tabuľky, ktoré vhodnou formou dopĺňajú textovú časť práce. Text je napísaný prehľadne, jednotlivé kapitoly a podkapitoly práce na seba logickým spôsobom nadväzujú. Zoznam použitej literatúry je rozsiahly, prevažujú zahraničné zdroje.

Štruktúra práce je logická, jej jednotlivé kapitoly a podkapitoly na seba prirodzeným spôsobom nadväzujú. Aj nadpisy jednotlivých kapitol a podkapitol majú jednoznačnú výpovednú schopnosť a už vopred naznačujú pripravenosť autorky práce úspešne sa vysporiadať s predmetnou problematikou. Dr. Ali Taha použila korektnú terminológiu a primerané výrazové prostriedky. Citácie literatúry vhodne aplikovala na podporu obsahovej stránky práce. V práci som nenašla žiadne závažné formálne nedostatky, ktoré by významným spôsobom znižovali jej celkovú veľmi dobrú úroveň.

6. Otázky do diskusie

1. Na základe Vášho výskumu a osobných skúsenosti vysvetlite, či na angažovanosť zamestnancov v zdravotníctve môže mať vplyv aj výška finančného, respektíve mzdového ohodnotenia zamestnancov? Vysvetlite tento vzťah aj v súvislosti s odchodom kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov do zahraničia.
2. Existujú rozdiely v bariérach angažovanosti zamestnancov v podmienkach jednotlivých skúmaných štátov?

7. Závery

Predloženú prácu možno celkovo klasifikovať ako prezentáciu naozaj hlbokej znalosti jej autorky o riešenie predmetnú problematiku. Jej štruktúra je logicky správna a tematicky adekvátne. Použitá argumentácia je kompletná, vecne korektná a presvedčivá. Pozitívne hodnotím skutočnosť, že okrem teoretickej, vedeckej perspektívy, do práce autorka zapracovala aj pohľady, ktoré sú zaujímavé a podľa môjho názoru aj veľmi cenné pre prax. Vyzdvihnúť je treba ďalej mimoriadnu snahu habilitantky, dokumentovanú napríklad podrobným zhodnotením empirických výsledkov, starostlivo vypracovanými poznámkami

pod čiarou a obsiahlym zoznamom literatúry. Použitá terminológia sa vyznačuje korektnosťou a primeranými výrazmi. Autorka správne argumentuje citátmi z odborných prameňov, ktorými podporila vlastné závery práce.

O odbornosti autorky svedčí aj jej publikačná činnosť, kde mimoriadne oceňujem vedecké práce, ktoré autorka publikovala v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS. Po preštudovaní priložených materiálov musím skonštatovať, že mnohé z jej 71 vedeckých publikácií sa venujú predmetnej problematike, čo vytvára ucelený dojem z jej vedeckej činnosti.

Habilitantka je aktívna aj v oblasti riešenia projektov, pričom práve tu je možné badať jej všestrannú angažovanosť do rôznych problematik v rámci procesov riadenia ľudských zdrojov, ktorá len podporuje jej vedecko-pedagogickú pôsobnosť.

Záverom konštatujem, že habilitačná práca Ing. Viktórie Ali Taha, PhD. „**Vybrané antecedencie a bariéry angažovanosti zamestnancov v zdravotníctve**“ spĺňa všetky kritéria a požiadavky, kladené na tento typ prác. Na základe týchto skutočností prácu odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom obhájení navrhujem udeliť Ing. Viktórii Ali Taha, PhD. vedecko-pedagogický titul

docent (v skratke „doc.“)

v študijnom odbore 3.3.15 manažment.

V Bratislave 13. mája 2019

prof. Ing. Ľubica Bajžíková, CSc.